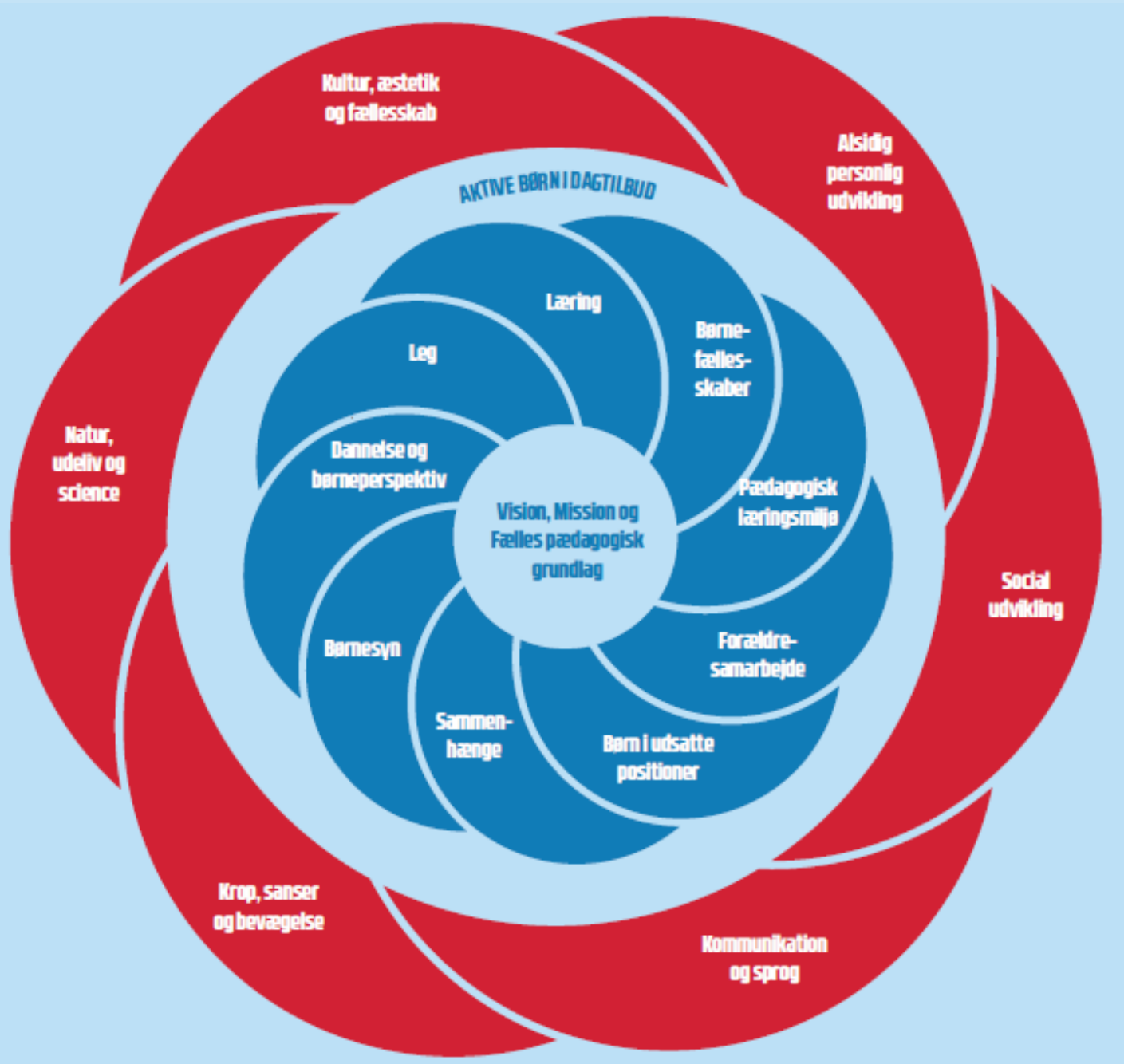

Pædagogisk læreplan for Skårup Børnehus 2020-2022

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Vision, Mission og Fælles arbejdsgrundlag er den kommunale klangbund i Svendborg Kommunes dagtilbud. Den revideres, så den sammen med den styrkede pædagogiske læreplan fortsat giver en fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Svendborg Kommune er legen valgt som bærende element for at realisere og omsætte den styrkede pædagogiske læreplan i alle kommunale og selvejende dagtilbud. Arbejdet med Aktive Børn i dagtilbud, som er udarbejdet i Svendborg, sætter legen og fysiske aktiviteter i spil henover dagen.

Med midler fra ministeriet har alle ledere gennemført uddannelse i den styrkede pædagogiske læreplan og medarbejderne kompetenceudvikles i "Børns leg og eksperimenterende virksomhed".

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra ledelsen, børnehuse, dagplejen, de faglige organisationer samt konsulent fra forvaltningen har justeret ministeriets skabelon, så de erfaringer og den faglige viden, de kommunale og selvejende dagtilbuddene har arbejdet med, afspejles i skabelonen.

DAGTILBUDET ØSTERDALEN

Østerdalens Børnehuse består af: Gudbjerg Børnehus, Gudme Børnehus, Hesselager Børnehus, Oure Børnehus, Skårup Børnehus samt Thurø Børnehus.

Østerdalens Børnehuse ligger i lokalområder, hvor vi har et tæt og udviklende samarbejde med dagplejen og distriktsskolerne. Østerdalen har en bus tilknyttet som bruges på skift, og bl.a. kan bruges, hvis der ikke er mulighed for offentlig transport.

Østerdalen det gode børneliv (æstetik, glæde, omsorg og kvalitet) leves gennem forpligtende fællesskaber og oplevelser i børnehøjde med særligt fokus på sundhed og udviklende læringsmiljøer.

Østerdalen vægter en åben, ligeværdig og involverende dialog i samarbejdet omkring børnene, hvor vækstmodellen ofte anvendes. Vi arbejder styrkebaseret og hjælper hinanden med at kvalificere hinandens læringsmiljøer, såvel i det enkelte børnehus som på tværs af børnehuse.

Østerdalen har fokus på trivsel for alle og vi tager udgangspunkt i såvel det enkelte barns som børnegruppens perspektiv og nærmeste udviklingszone, og arbejder bevidst på at organisere og justere den pædagogiske praksis og læringsmiljøerne ude som inde. Alle børn skal opleve, at barndommen har værdi i sig selv og at de er en del af forskellige børnefællesskaber i forskellige læringsmiljøer med nærværende voksne. Vi forholder os reflekterende til egen og kollegaers praksis.

Fælles for alle børnehuse i Østerdalen er:

- Forældre skriver på børneintra, og fra 2021 i Aula, hvornår barnet kommer og går. Dette giver os mulighed for at bruge vores ressourcer bevidst og tilrettelægge dagen bedst muligt for alle børn.
- Børnene bliver taget imod af en voksen, og den voksne tager ansvar for at hjælpe barnet i gang.
- Vi bruger ikke ude sko inde, da børnene leger på gulvet.
- Der er mulighed for morgenmad mellem kl. 6.30 og 7.00, - der er tilmelding til morgenmad.
- Vi vægter struktur og forudsigelighed højt, hvor børnene i tidsrum på dagen er i mindre lege og læringsgrupper.
- Børnene spiser i mindre grupper.
- Vi holder siesta, hvor børnene hviler sig. Der lyttes fx til stille musik eller en historie.
- Udelivet har en stor plads, - alle børnehuse er en del af Grønne Spirer. Udelivet og bevægelse har et særligt fokus, - hvor læringsmiljøet også ofte er delt i mindre grupper.
- Vi har det legetøj fremme, som giver mening i forhold børnenes lege og i forhold til det aktuelle læringsmiljø.
- Vi vægter samarbejde med forældre højt.
- Der er ikke 2 huse i Østerdalen, der er ens, - men vi arbejder alle for **alle** for børnenes trivsel, læring, sundhed, udvikling og dannelse.

SKÅRUP BØRNEHUS:

Vi er et integreret børnehus med 15 vuggestuebørn i alderen 0-3 år og 56 børnehavebørn i alderen 3-6 år. Vi er ét børnehus på 2 matrikler. Store gruppen, - som er de kommende skolebørn holder til i Bakkehuset, som er i gåafstand fra Skårup Børnehus Oluf Ring Vej.

For os er det betydningsfuldt at skabe stjernestunder hver dag for små og store, - i et **fællesskab** med **nærvær, tryghed** og **livsglæde**.

Vi har fokus på **børnefællesskabet** og arbejder med en tydelig, forudsigelig struktur. Hver dag er alle børn sammen om en planlagt aktivitet i en bevidst sammensat læringsgruppe (4-8 børn), hvor temaet fx kan være dans, teater, mindfulness, skoven, krop og bevægelse og m.m. Uanset emne giver det mindre fællesskab plads til nærvær, ro og fordybelse.

Vi veksler mellem børneinitieret og voksenstyret leg, og sikrer os at vores hverdag rummer mulighed for begge. Legen spiller en central rolle, og vi understøtter både spontant opståede, selvvalgte lege og bevidst sammensatte legegrupper for at styrke og udvide legerelationer på tværs af køn, alder og forudsætninger.

Vi arbejder anerkendende og agerer ud fra en bevidst hed om, hvordan vores ord, handlinger og kropssprog danner et spejl for børnene og deres adfærd. Vi arbejder med **Minidiamant**, hvor barnets forståelse både af sig selv og af kammeraterne styrkes. Her arbejdes med at sætte ord på, forstå og håndtere egne og andres følelser.

Vi vægter uderummet højt, og har en stor grøn legeplads med gamle træer, bakker, bålplads og masser af gemmesteder. Her udfordres børnene både kropsligt og sanseligt. Barnet lærer verden at kende gennem krop og sanser, og her kan barnet eksperimentere med forskellige måder at bruge kroppen på, og ikke mindst opleve glæden ved at bevæge sig alene og sammen med andre børn og voksne. Vores legeplads har både læringsmiljøer, der indbyder til ro og fordybelse og til vildere lege med fart på. Vi er et Gazellebørnehus og alle medarbejdere har gennemgået kompetenceudvikling i Aktive Børn.

Hver fredag er Cittaslow fredag, hvor alle i huset mødes omkring bålet, synger fredagssang og slutter ugen af sammen. Nogen gange laves der brød eller andet på bålet. Vi har Grønne Spirers flag, og vores basisprodukter som mel, havregryn m.m. er økologiske.

Vi samarbejder tæt med Daglejen, som har deres heldagslegestue i en pavillon på vores legeplads. Ligeledes har vi et udvidet samarbejde med Skårup Skole, som er vores nabo. Hermed er vi med til at sikre gode overgange for alle børn.

Vi hylder mangfoldighed, og vil gerne at alle børn, forældre og personale mødes i et fællesskab med fokus på faglighed og åbenhed, hvor man føler sig tryk og velkommen, som den man er.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Medarbejderne i kommunale og selvejende dagtilbud har i forløbet "Børns leg og eksperimenterende virksomhed" arbejdet med de fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen:

- Vi er bevidste om, at der i alle hverdagsrutiner er en potentiel udviklingsmulighed, og inddrager og understøtter børnene i at være aktivt deltagende og blive selvhjulpne i disse over hele dagen,- fx i garderoben, ved puslebordet, på gåture, ved måltidet m.m.
- Alle børn møder genkendelighed og forudsigelighed fx ved at de har faste pladser ved måltiderne, har rimeligt faste putteritualet og sovetider, samling starter og slutter på samme måde m.m.
- I vokseninitierede aktiviteter, sætter vi rammen, guider, sætter ord på og skaber deltagelsesmuligheder for alle børn i små og store børnefællesskaber, - altid med udgangspunkt i børnenes forskellige forudsætninger
- Vi understøtter børnenes følelsesmæssige udvikling bl.a. ved at være bevidste om vores eget engagement og ansvar i de relationer, vi indgår i.
- Vi understøtter børnenes udvikling og læring ved at skabe et læringsmiljø, hvor børnene kan lykkes.

Børnehaven:

- Vi er bevidste om, at der i alle hverdagsrutiner er en potentiel udviklingsmulighed, og inddrager og understøtter børnene i at blive selvhjulpne i disse over hele dagen. Børnene er aktivt deltagende fx

i garderoben, dækker bord og rydder af, tømmer opvaskemaskine, samtidig med at vi opmuntrer til at børnene samarbejder og hjælper hinanden.

- Vi skaber trygge rammer i en planlagt, struktureret og forudsigelig hverdag, hvor omdrejningspunktet er små børnefællesskaber. Alle børn er forskellige og har forskellige deltagelsesmuligheder, og vi skaber og justerer løbende rammerne, så alle børn kan føle sig som en aktiv og vigtig del af fællesskabet. Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang, - også når barnet ikke selv søger det.
- Vi understøtter børnene i at løse konflikter, og i at lære at sige til og fra, mærke og respektere egne og andres grænser. Vi arbejder med minidiamant, og er bevidste om at hjælpe børnene med at sætte ord på, og udvikle kompetencer til at mestre livet.
- Vi er nysgerrige på barnets perspektiv og agerer ud fra, at der bag enhver handling ligger en god intention. I samlinger, små legegrupper m.m. er vi tæt på børnene og spørger ind og går på opdagelse i det, vi ser og hører.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vuggestuen:

- Vi er opmærksomme på at skabe sammenhæng mellem vuggestuen og hjemmet, og er bevidste om, at det er i et tæt samarbejde forældre og personale imellem, at vi skaber de bedste betingelser for barnets udvikling og trivsel
- Vi laver i opstarten en gensidig forventningsafstemning, således at vi har en rimelig fælles forståelse af rammerne.
- Ved opstart i vuggestuen får hvert barn en kontaktvoksen, som har et særligt pædagogisk øje for barnet og en tættere dialog med forældrene omkring barnets udvikling og trivsel.
- Sammenhæng skabes bl.a. i den daglige kontakt, ved forældresamtaler, ved forældrearrangementer, i nyhedsbreve og i det hele taget gennem vores information på børneintra, via ord og billeder m.m.
- Vi inspirerer og kommer med ideer til, hvordan forældrene kan understøtte barnets udvikling hjemme, - fx i forhold til selvhjulpenhed m.m.

Børnehaven:

- Vi er opmærksomme på at skabe sammenhæng mellem børnehaven og hjemmet, og er bevidste om, at det er i et tæt samarbejde forældre og personale imellem, at vi skaber de bedste betingelser for barnets udvikling og trivsel.
- Sammenhæng skabes bl.a. i den daglige kontakt, ved forældresamtaler, ved forældrearrangementer, i nyhedsbreve og i det hele taget gennem vores information på børneintra via ord og billeder m.m.
- Vi prioriterer at forventningsafstemme, når vi tager imod nye familier, og går forrest i at møde forældre åbent og fordomsfrit, for at skabe tryghed og tillid i relationen.
- Vi trivselsvurderer alle børn 1 gang årligt og inddrager forældrene, i forhold til barnets trivsel og udvikling, så vi i fællesskab kan arbejde mod fælles mål
- Vi samarbejder tværfagligt bl.a. med PPR, fremskudt socialrådgiver, Skårup Skole m.fl. i tæt dialog og med en høj grad af forældreinvolvering.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere.

Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistrivsel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- *Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling*
- *Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med*
- *Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.*
- *Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe*

- Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven:

- Vi har valgt at alle kommende skolebørn (storebørns gruppen), er sammen som gruppe fra august indtil 1. april, hvor de stater i FSFO. Dette giver os de bedste forudsætninger for at kunne tilrettelægge en pædagogisk praksis, der tager udgangspunkt i den enkelte og gruppen.
- I denne periode (august-april) samarbejder vi tæt med storebørns gruppen i Oure Børnehus og Skårup Skole, hvor vi sammen tilrettelægger overgangssamarbejdet fra børnehave til FSFO. I samarbejdet med Oure børnehus er temaet relations opbygning, når de 2 grupper mødes én gang om ugen fra ugen efter efterårsferien og indtil start i FSFO i april.
- Vores samlinger foregår i mindre børnefællesskaber med fokus på aktiviteter målrettet netop denne gruppe. Fx snakker vi om dagen i dag, introducerer dem for tal/bogstaver for at vække interessen og på en måde, så de får mod på mere, laver sjove-fjollede-frække rim, remser og sange, som understøtter børnenes lyst til at være deltagende.
- Vi arbejder med Minidiamant, og er i det hele taget optagede af, at børnene lære at sige til og fra, mærke sig selv, sætte ord på og blive selvhjulpne og selvstændige, og kunne agere både i det lille og i det store fællesskab.
- Efter jul er der flere besøg på skolen. Indholdet er varierende og planlagt af personale fra børnehaverne og skolen i fællesskab. Besøg og samarbejde trapper op henimod start i FSFO. Samarbejdet forgår både på ledelsesniveau og på pædagog/lærer niveau.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

- Vi samarbejder med det lokale plejecenter Damgården og har planlagte forløb, hvor en gruppe vuggestue og – børnehavebørn sammen går på besøg. Her oplever børnene at være sammen med ældre i vores lokalsamfund.
 - Vi besøger/bruger vores lokale bibliotek, som ud over at vi kan låne bøger, er et fantastisk sted til ro og fordybelse, går på rideskolen (vores genbo), går i den lokale Brugs og handler med børnene.
 - Vi besøger kirken til jul og andre tidspunkter i løbet af året. Vi holder bl.a. Sangens Dag i kirken m.m.
 - Vi bruger naturen i nærområdet rigtig meget, - skovene, byens legepladser, seminarieparken, sportspladsen ved hallen, den gamle seminarie park m.m.
-

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

- Vi arbejder med en tydelig, forudsigelig struktur, hvor børnene er inddelt i små læringsgrupper/børnefællesskaber bl.a. med fokus på plads til nærvær, ro og fordybelse, hvilket også reducerer støj.
- Vi arbejder ud fra en bevidsthed om, hvordan vores ord, handlinger og kropssprog danner et spejl for børnene og deres adfærd
- Vi er bevidste om børneperspektivet i vores indretning, og skaber miljøer, der er let foranderlige alt efter, hvad der er behov for i den aktuelle børnegruppe. Vi skaber små rum i rummet, fx ved hjælp af et tæppe, og understøtter dermed børnene i at få rum til en leg uden forstyrrelse fra andre
- Vi udnytter alle rum i huset, - en leg kan fx godt foregå i en garderobe, hvis legen er afgrænset og det giver mening, ligesom vi bruger vores uderum rigtig meget
- Bevidsthed om, hvad der hænger på væggene, - hvad skaber samtale, læring og inspiration og hvad forstyrrer? Vi rydder op og forsøger i det hele taget at skabe ro for øjne og ører
- Vi arbejder med en anerkendende tilgang, og ser barnet som det menneske det er, og ikke kun for det, det gør. At blive set og hørt som det menneske vi er styrker selvværdet, og er en vigtig del af at udvikle identitet, og få en tro på, at man er betydningsfuld.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen:

- Børn kan godt rumme deres følelser, når vi kan. Derfor anerkender vi og støtter barnet i at alle følelser er ok. Vi sætter ord på handlinger, følelser og intentioner og er nysgerrige på, hvad der er på spil.
- Vi er foran, bagved eller ved siden af og opmuntrer barnet til selvhjulpen hed, også selvom det bliver lidt bøvlet, og hele tiden med små succeser, der giver endnu mere lyst til deltagelse og nye udfordringer fx i garderoben, ved puslebordet, på gåture m.m.
- Børnenes adfærd er en invitation til os voksne, - vi er nysgerrige på, hvad der er på spil og tager ansvar (reflekteres bl.a. på stuemøder)
- Vi skaber læringsmiljøer, der udfordrer børnenes sanser (fx leg med vand, massage, bare tæer i vandpytter), deres selvhjulpen hed, positioner m.m. Vi leger og laver aktiviteter inde og ude, som styrker barnets udviklingsmuligheder.
- Vi bruger babytegn, som er med til at understøtte alle børns deltagelsesmuligheder. Når et nyt barn starter i vuggestuen, informeres forældre om og inddrages i brugen af babytegn. Vi ser en tydelig, positiv effekt.

Børnehaven:

- Alle børn er forskellige, hver med deres personlighed og forudsætninger, - vi arbejder differentieret og tilpasser fx samling, aktiviteter og kontekst, så **alle** børn har mulighed for at være aktivt deltagende og møder passende udfordringer.
- Børn og voksne er sammen om noget. De voksne understøtter relationen barn/barn og barn/voksen samt følelsen af samhørighed ved bevidst valgte aktiviteter og gennem dagen generelt.
- Vi arbejder med Minidiamant i begge børnehusets afdelinger. Her styrkes barnets forståelse både af sig selv og af kammeraterne, - her arbejdes med at sætte ord på, forstå og håndtere egne og andres følelser.
- Vi understøtter børnene i at løse og håndtere konflikter hensigtsmæssigt, - hvad gik forud, hvad har man hver især oplevet, og understøtter barnet i troen på, at der bag en handling ligger en god hensigt

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen:

- Vi strukturerer dagen, og deler os op i små og store børnefællesskaber. Vi arbejder bevidst med hvordan, vi positionerer os på stuen med henblik på at skabe inkluderende og sociale fællesskaber
- Vi har fokus på, hvordan vi benævner og italesætter samspillet mellem børnene. Med fokus på børneperspektivet, understøtter vi og udvikler børnenes empati for hinanden og styrker deres sociale færdigheder, - fx vi inviterer til fysisk kontakt, holde i hånd, dans på stuen, giver krammere, vi viser omsorg for hinanden når vi finder sut og bamse til en ven, hjælper op at stå igen m.m.
- Vi voksne er bevidste om, at vi er rollemodeller
- Vi veksler mellem børneinitieret og voksenstyret leg, og sikrer os at vores at hverdag rummer mulighed for begge

Børnehaven:

- Alle børn er hver dag en del et forpligtende fællesskab, - både et lille fællesskab (læringsgrupperne) og et større fællesskab (stuen/gruppen). Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang, - ingen skæld ud, da alle børn har brug for at være i et trygt og omsorgsfuldt miljø, for at udvikle livsduelighed.
- Alle børn er hver dag i mindre læringsgrupper (4-8 børn), hvor der arbejdes og planlægges ud fra, det enkelte barns/børnegruppens deltagelsesmuligheder. Den enkelte bidrager med det, de kan, og det er en ressource for gruppen.

- Vi arbejder med Minidiamant i begge børnehusets afdelinger. Her styrkes barnets forståelse både af sig selv og af kammeraterne, - her arbejdes med at sætte ord på, forstå og håndtere egne og andres følelser.
- Vi arbejder både med selvvalgte legegrupper og legegrupper bevidst sammensatte af de voksne, for at styrke og udvide legerelationer på tværs af køn, alder og forudsætninger.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Den 1. august 2016 blev det politisk besluttet, at alle 3årige skal sprogvurderes. Afhængigt af resultatet arbejdes der, ud over den generelle sprogindsats, med sproglige handleplaner for at styrke barnets sprog yderligere.

Vuggestuen:

- Vi bruger babytegn, - 13 udvalgte tegn, som understøtter hverdagssituationer ex. tørstig, færdig, ble-skift, sut, spise m.fl. Vi oplever børnene bliver aktivt deltagende, føler sig forstået og styrkes i evnen til at kunne danne relationer.
- Vi er bevidste om, at vi er sproglige rollemodeller, og er tydelige voksne både i mimik og kropssprog
- Vi har stort fokus på sang/fagtesange og musik, -vi bruger biblioteket og prioriterer højt at kigge i/læse bøger
- Vi har situationsbilleder hængende af børnene på stuen, som giver en særlig anledning til snak og dialoger.

Børnehaven:

- Vi prioriterer små fællesskaber højt, da disse bl.a. understøtter muligheden for sammen med børnene at øve dialogens spilleregler, samtale/lytte, vente på tur m.m. Når vi spiser madpakker foregår det altid i en mindre gruppe (5-8), og her som i samlinger er der bl.a. fokus på kommunikationen.
- Samlinger tilrettelægges således at alle børn har mulighed for at kommunikere aktivt/passivt ud fra den enkeltes deltagelsesbetingelser.
- Vi voksne er bevidste om, at vi er sproglige rollemønstre i alt, hvad vi foretager os. Vi synger, laver rim/remser, arbejder med dialogisk læsning, læser højt, kigger i bøger m.m.
- Vi sprogvurderer alle børn.
- Vi guider børnene i at bruge sproget, og støtter dem i at sætte ord på behov, tanker, følelser og handlinger fx i lege eller konfliktsituationer.
- Vi spejler børnene, ved fx at sætte ord på det børnene gør, og kan derved være med til at oversætte, når det er svært for barnet at udtrykke, hvad der er på spil.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Aktive børn i dagtilbud – sundere, gladere og klogere børn! Er igangsat af Svendborg Kommune for at give børnene endnu mere leg, bevægelse og motorisk udvikling. Alle medarbejdere er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er certificeret til at være GazelleBørnehus eller GazelleDagpleje, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

Vuggestuen:

- Grundmotorik og grundlege fylder meget i vores hverdag, - vi danser, hopper, kravler, børnene kravler selv op og ned fra trip-trap-stole, og vi laver motorikbaner gennem hele vuggestuen.
- Vi indretter vuggestuen så rummet både inspirerer og udfordrer til fysisk aktivitet, samtidig med, at vi også er bevidste om vigtigheden af både at få pulsen op og ned.
- Vi er optagede af betydningen af, hvordan barnet lærer verden at kende netop gennem krop og sanser, - vi ved at kroppen husker.
- Vi vægter uderummet højt. Her udfordres børnene og lærer at mestre at kunne gå ind og ud af sandkassen, køre på scooter, gynges, kravle op og ned af forhøjninger m.m.

Børnehaven:

- Vi bruger vores legepladser hver dag i alt slags vejr. Vi har legepladser, der understøtter og udfordrer børnene både kropsligt og sanseligt. Der er kuperet terræn, og forskelligt slags underlag som

fliser, græs, sand, jord etc. Vi har klatrestativer, sandkasser, gynger, rutsjebaner og masser af grønne områder med træer og buskads.

- Vores legepladser har både læringsmiljøer der indbyder til ro og fordybelse, og læringsmiljøer der appellerer til vildere lege, at cykle, spille bold m.m.
- Vi er bevidste om vigtigheden af, at alle børn kommer både op og ned i arousal. Vi arbejder bevidst med siesta, yoga, fodbad og massage på forskellige måder, og understøtter her børnene i at kunne være i ro og mærke sig selv og sin egen puls.
- Vi har bevidst planlagte læringsgrupper hen over året, hvor temaet kan være dans, kroppen, mindfulness, skoven, krop og bevægelse etc.
- Alle medarbejdere har været på "Aktive Børn", og har et fælles afsæt for og ansvar i at skabe læringsmiljøer inde og ude, som motiverer børnene til at være fysisk aktive.
- Vi er aktive i naturen

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

Vuggestuen:

- Vi er bevidste om at give børnene mulighed for at udforske uderummet både på egen hånd og i samspil med en voksen
- Børnene skal møde voksne, som inspirerer, understøtter børnenes nysgerrighed, - voksne der leger med og som fx tør holde døde dyr, selv blive våde og mudret til.
- Vi er ude i alt slags vejr, og vi kan finde på at opmuntre børnene til at løbe en tur med bare fødder i vandpytterne, når det regner, eller løbe ud i regnen kun iført bleer, bl.a. for at sanse naturen på en anden måde.
- Vi deltager i årlige affaldsindsamlings og i husets emneuger som fx kan omhandle naturen.

Børnehaven:

- Vi er udenfor hver dag året rundt i alt slags vejr, og understøtter børnene i lege med jord, vand, mudder, løbe på bare fødder (sanser underlaget), finde krible krable og undersøge disse med forstørrelsesglas etc.

- Vi bruger naturen i nærområdet bl.a. "Bamseskoven" og "Krokodilleskoven" som læringsmiljøer. Vi går foran, bagved og ved siden af i forhold til at være nysgerrige og undersøgende på dyr og planter, sanse naturen ved fx at ligge i skovbunden og kigge op i himlen. Vi forfølger de ting, som børnene spontant bliver optagede af
- Vi deltager hvert år i den landsdækkende affaldsindsamling, hvor vi samler affald i nærområdet, vejer og sorterer det og evt. køre på besøg på genbrugsstationen.
- Vi er medlem af Grønne Spirer og har Det Grønne Flag, hvor vi forpligter os til at have fokus på natur, udeliv og bæredygtighed.
- Vi afholder Blomstens dag hvert forår, hvor vi planter, - vi afholder emneuger med temaer som "Smag naturen", høstuger etc.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 0-5 års alderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

Vuggestuen:

- Vi vægter små børnefællesskaber, så vi kan være nærværende og anerkendende, og hvor vi kan have øje for den enkeltes deltagelsesmuligheder.
- Vi vægter traditioner højt, - i vuggestuen har vi besøg af nisserne, besøg af påskeharen og laver påskepynt, vi holder Skt. Hans, høstuge og fastelavn m.m.
- Vi har stort fokus på sang og musik, - vi både synger, danser og lytter til musik m.m.
- Vi tilbyder teaterture, biografture, ture til kirken, og har et tæt samarbejde med det lokale plejecenter, som vi besøger i planlagte forløb

Børnehaven:

- Vi ser teaterforestillinger ca. en gang om året, og vi digter og spiller små teaterforestillinger i vores læringsgrupper. Nogen gange indgår brugen af Ipads, projektor eller anden IT.
- Vi er bevidste om både at skabe nye traditioner, og ikke mindst at værne om gamle traditioner som jul, fastelavn, påske, Skt. Hans etc.

- Vi bruger kirken til fx Sangens Dag, og til jul og introducerer børnene for den sansemæssige oplevelse, det er at synge og være i kirkerummet. Vi kan også gå forbi i hverdagen og bare gå ind og kigge og fornemme det anderledes rum.
- Vi har et tæt samarbejde med det lokale plejecenter, som vi besøger i planlagte forløb, hvor børnene og de gamle er sammen om noget en gang om måneden. Vi samarbejder med den lokale brugs hvor storebørns gruppen går Lucia, og vi handler ind med børnene.
- Hele børnehuset har fælles Citta Slow fredage ved bålet, hvor vi synger, nogen gange laver bålbrød og bare er sammen omkring bålet. Den dag er der fokus på fællesskabet omkring bålet og der er ikke cykler på legepladsen den dag. Dette er bl.a. med til at give en anden ro og et andet nærvær.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber – sammen med interne og eksterne samarbejdspartnere.

- Vi vil at skabe en evalueringskultur, som er implementeret i vores hverdag, som en naturlig del af vores pædagogiske praksis.
- Vi vil grundlæggende reflektere over vores pædagogiske praksis i dag, for at gøre den bedre i morgen, - og blive klogere på, om og hvordan det vi gør virker.
- Vi skal inden længe i gang med at arbejde med KIDS, og dette bliver et af omdrejningspunkterne for evaluering, og et blik på egen og kollegers praksis samt vores læringsmiljøer både inde og ude. KIDS vil være med til at give vores praksis et grundigt eftersyn, og kan skærpe vores blikke for, hvordan vi kvalificerer vores læringsmiljøer og om vi gør det, vi tror vi gør.
- Vi vil skabe en planlagt organisering af professionelle læringsfællesskaber på tværs af huset, som over tid kan være med til at sikre en kontinuerlig evaluering og udvikling af vores pædagogiske praksis i hele organisationen.
- Vi vil skabe en systematisk anvendelse af mange af de kendte redskaber, som vi allerede bruger som SMTTE, aktionslæring, vækstmodel, relations skemaer m.fl.
- I praksis vil det kunne foregå i planlægningsugerne (hver 4. uge), som fast punkt på stuemøder én gang månedligt og på personalemøder.

Hvordan dokumenterer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at bruge forskellige tilgange og metoder, der løbende kan dokumentere arbejdet og sammenhængen.

- Som det er nu dokumenterer vi løbende med billeder på børneintra fra vores hverdag. Når vi skal i gang med at bruge AULA i 2021, vil vi benytte lejligheden til, at udvikle på, hvorfor, hvordan og hvad vi dokumenterer, så vi dels bliver skarpere på, det vi gør, og dels får en mere ensartet måde i hele huset. Formålet, metoden og det der kommer ud af det, skal været enkel, gennemskuelig og for alle både afsender og modtager.
- Når den enkelte gruppe/stue laver SMTTER, aktionslæring eller andet skal der være en klar kobling til læreplanen, og i skrift og tale, skal vi synliggøre sammenhængen og vore tanker bag det, vi gør.
- I vores arbejde med KIDS, vil dele herfra også indgå som dokumentation.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hver andet år?

”Arbejdet med at beskrive en fælles tilgang til evaluering af den pædagogiske læreplan vil blive sat i proces i efteråret 2020 startende med en halv lederdag d. 27. oktober 2020, hvor den samlede ledelse på dagtilbudsområdet arbejder med, hvordan vi foretager evaluering mindst hvert andet år i kommunale og selvejende dagtilbud i Svendborg Kommune.
